

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'EDUCACIÓ

20147 *Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'estudiant universitari.*

La Constitució espanyola de 1978 reconeix a l'article 27.7 el dret de l'alumnat, amb caràcter general, a intervenir en el control i la gestió de les institucions del sistema educatiu finançades amb fons públics. Al seu torn, l'article 27.5 estableix, com a element de la realització del dret a l'educació, la participació efectiva de tots els sectors afectats en la programació general de l'ensenyament. Els dos articles configuren un sistema educatiu basat en un principi de participació que s'exerceix en diferents nivells, des de les institucions a la política del sistema. En l'àmbit universitari, aquest mandat és recollit per la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats (LOMLOU), la qual estableix com un dels principis de la política universitària el desenvolupament de la participació dels estudiants a través de l'Estatut de l'estudiant i la constitució d'un Consell de l'Estudiant Universitari.

D'altra banda, l'escenari que dibuixa l'Espai Europeu d'Educació Superior reclama una nova figura de l'estudiant com a subjecte actiu del seu procés de formació, amb una valoració del treball dins i fora de l'aula, i el suport de l'activitat docent i sistemes tutorials. Des dels inicis d'aquest procés amb la signatura el 18 de setembre de 1988 a Bolonya de la Magna Charta Universitatum, la participació dels estudiants, la necessitat del coneixement dels principis generals d'autonomia universitària, de llibertat de càtedra i de la responsabilitat social en la rendició de comptes de les universitats, ha estat subratllada contínuament en les declaracions que han anat donant-li forma, a aquest Espai Europeu d'Educació Superior i a la Conferència Ministerial de Berlín, de 2003, el paper dels estudiants en la gestió pública de l'educació superior va ser reconegut expressament.

Aquest Estatut ve a donar compliment a les esmentades previsions legals. Conscients de la necessitat de completar el règim jurídic de l'estudiant universitari, s'ha procedit al desplegament dels drets que estan recollits a la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, incloent-hi, a més, les peculiaritats que deriven de cadascuna de les etapes formatives dins de l'àmbit universitari. En aquest sentit, s'han recalcat les peculiaritats de les formes d'aprenentatge que tenen més transcendència en el nou marc legal, que ha de ser interpretat de conformitat amb el que disposa la reglamentació dels ensenyaments universitaris. Així mateix, es complementen, dins de les possibilitats d'una norma de caràcter reglamentària, l'articulació del binomi protecció de drets-exercici de la responsabilitat per part dels estudiants universitaris. D'altra banda, estableix mecanismes per augmentar la implicació dels estudiants en la vida universitària, reconeix els seus drets, valora les activitats culturals, esportives i solidàries i estableix compromisos per modificar el marc legal que regeix la convivència a la universitat, fins a la data regulada per una norma preconstitucional, i redefinir el règim de l'assegurança escolar.

Dins del seu contingut, convé ressaltar el fet que en aquest text es doni forma al Consell de l'Estudiant Universitari. En efecte, l'article 46.5 modificat de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, indica que el Govern ha d'aprovar un Estatut de l'Estudiant Universitari, que ha de preveure la constitució, les funcions, l'organització i el funcionament d'un Consell de l'Estudiant Universitari com a òrgan col·legiat de representació estudiantil, adscrit al Ministeri al qual tingui atribuïdes les competències en matèria d'universitats. El Consell, com a Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, ha de comptar amb la presència d'estudiants de totes les universitats públiques i privades.

La creació i posada en marxa del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat estableix un canal directe de representació per a tots els estudiants, semblant al que tenen els rectors i les comunitats autònomes a través del Consell d'Universitats i de la Conferència

General de Política Universitària, i enforteix el paper central dels estudiants dins del sistema universitari espanyol. Aquest òrgan de representació dona visibilitat institucional a la participació dels estudiants i ofereix un marc clau per debatre les polítiques de modernització del sistema universitari espanyol.

El text de l'Estatut de l'Estudiant Universitari que aprova el present Reial decret compta amb l'informe favorable del Consell d'Universitats i de la Conferència General de Política Universitària. Així mateix, han emès informe els ministeris d'Economia i Hisenda i de Política Territorial i ha estat producte d'un ampli consens gràcies a la participació en la seva elaboració d'organitzacions d'estudiants i altres agents i sectors representatius d'interessos en la comunitat universitària.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Educació, amb l'aprovació prèvia de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 30 de desembre de 2010,

DISPOSO:

Article únic. *Aprovació de l'Estatut de l'Estudiant Universitari.*

En compliment del que estableix l'article 46.5 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, s'aprova l'Estatut de l'Estudiant Universitari, el text del qual s'insereix a continuació.

Disposició addicional primera. *Cobertura d'assegurança.*

El Govern ha de procedir a l'estudi de les contingències actuals de l'assegurança escolar, les prestacions que derivin de l'esmentada assegurança, la compatibilitat amb altres modalitats generals d'assegurament per contingències actualment en vigor i les necessitats derivades de l'ensenyament universitari actual, amb la finalitat de presentar, si s'escau, un projecte de llei que redefineixi el règim de l'assegurança escolar. L'abast de l'actual assegurança escolar segueix estant en vigor fins al moment esmentat.

Disposició addicional segona. *Regulació dels procediments administratius sancionadors en l'àmbit universitari.*

El Govern ha de presentar a les Corts Generals, en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor del present Reial decret, un projecte de llei reguladora de la potestat disciplinària, on s'ha de contenir la tipificació d'infraccions, sancions i mesures complementàries del règim sancionador per als estudiants universitaris d'acord amb el principi de proporcionalitat. De la mateixa manera, en l'esmentat projecte de llei s'ha de procedir a l'adaptació dels principis del procediment administratiu sancionador a les especificitats de l'àmbit universitari, de manera que garanteixi els drets de defensa de l'estudiant i l'eficàcia en el desenvolupament del procediment.

Disposició addicional tercera. *Despeses de funcionament del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

El Ministeri d'Educació ha d'atendre, amb càrrec al seu pressupost ordinari, les despeses de funcionament, personals i materials del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat. La dotació de personal s'ha d'efectuar per redistribució d'efectius del mateix Ministeri d'Educació, sense que suposi augment de llocs ni de retribucions.

Disposició addicional quarta. *Centres universitaris de la defensa.*

D'acord amb el que estableixen els articles 67 i 68 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, els estudiants que cursin els seus ensenyaments en el sistema de centres universitaris de la defensa, creats pel Reial decret 1723/2008, de 24 d'octubre, uneixen a la seva condició d'universitaris la de militars, per la qual cosa en

l'exercici dels drets i deures recollits en aquest Estatut de l'estudiant universitari cal atènyer-se al règim jurídic que regeix per a les Forces Armades que els sigui aplicable, així com als corresponents convenis d'adscripció signats amb universitats públiques.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

El present Reial decret té caràcter de normativa bàsica i es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.30a de la Constitució espanyola que atribueix a l'Estat la competència per dictar normes bàsiques per al desplegament del seu article 27, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

Queda exceptuada del caràcter bàsic la regulació que preveu el capítol XI de l'Estatut que s'aprova.

Disposició final segona. *Reglament del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.*

El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat ha d'elaborar, en el termini màxim de sis mesos des de la seva constitució, un projecte de reglament d'organització i funcionament que s'ha de sotmetre a l'aprovació del Ple i s'ha d'eleva per a la seva aprovació definitiva al ministre d'Educació.

Disposició final tercera. *Habilitació per al desplegament normatiu.*

S'autoritza el ministre d'Educació, en l'àmbit de les seves competències, a dictar les normes i a adoptar les mesures necessàries per al desplegament i l'aplicació del present Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 30 de desembre de 2010.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Educació,
ÁNGEL GABILONDO PUJOL

ESTATUT DE L'ESTUDIANT UNIVERSITARI

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. L'objecte del present Estatut de l'Estudiant Universitari és el desplegament dels drets i deures dels estudiants universitaris i la creació del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat en compliment del que disposa l'article 46 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats.

2. El present Estatut de l'Estudiant Universitari és aplicable a tots els estudiants de les universitats públiques i privades espanyoles, tant dels centres propis com dels centres adscrips i dels centres de formació contínua que en depenen.

3. S'entén com a estudiant tota persona que cursi ensenyaments oficials en algun dels tres cicles universitaris, ensenyaments de formació contínua o altres estudis oferts per les universitats.

CAPÍTOL II

Dels drets i deures dels estudiants

Article 2. *Igualtat de drets i deures.*

1. Tots els estudiants universitaris tenen garantida la igualtat de drets i deures, independentment del centre universitari, dels ensenyaments que estiguin cursant i de l'etapa de la formació al llarg de la vida en què estiguin matriculats.

2. Aquesta igualtat s'ha d'exercir sempre sota el principi general de la coresponsabilitat universitària, que es defineix com la reciprocitat en l'exercici dels drets i llibertats i el respecte de les persones i de la institució universitària com a bé comú de tots els que la integren.

Article 3. *Marc normatiu per a l'exercici de drets i deures.*

Els drets i deures dels estudiants universitaris s'han d'exercir d'acord amb la normativa estatal i de les respectives comunitats autònomes, estatuts de les universitats i el present Estatut.

Article 4. *No-discriminació.*

Tots els estudiants universitaris, independentment de la seva procedència, tenen el dret que no se'ls discrimini per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, edat, discapacitat, nacionalitat, malaltia, orientació sexual i identitat de gènere, condició socioeconòmica, idiomàtica o lingüística, o afinitat política i sindical, o per raó d'aparença, sobrepès o obesitat, o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social, amb l'únic requeriment de l'acceptació de les normes democràtiques i de respecte als ciutadans, base constitucional de la societat espanyola.

Article 5. *Qualificacions acadèmiques i professionals.*

Les universitats han de dur a terme les actuacions necessàries per garantir que els estudiants puguin assolir els coneixements i les competències acadèmiques i professionals programades en cada cicle d'ensenyaments. Així mateix, les universitats han d'incorporar als seus objectius formatius la formació personal i en valors.

Article 6. *Reconeixement dels coneixements i capacitats.*

1. Dins dels termes previstos per la llei i per les normes que despleguin les universitats, i com a garantia del seu dret a la mobilitat, en els termes que estableix la normativa vigent, els estudiants tenen dret, en qualsevol etapa de la seva formació universitària, que es reconeguin els coneixements i les competències o l'experiència professional adquirides amb caràcter previ. L'esmentat reconeixement s'ha d'incloure, si s'escau, en el suplement europeu al títol.

2. Les universitats han d'establir les mesures necessàries perquè els ensenyaments no conduents a l'obtenció de titulacions oficials que cursin o hagin estat cursades pels estudiants, els siguin reconegudes totalment o parcialment, sempre que el títol corresponent hagi estat extingit i substituït per un títol oficial de grau.

3. Les universitats també han d'arbitrar els procediments pertinents a fi que els ensenyaments cursats i aprenentatges adquirits pels estudiants siguin reconeguts d'acord amb el marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior.

4. En tot cas, el reconeixement dels coneixements i capacitats s'ha de fer en els termes que estableix la normativa vigent.

Article 7. *Drets comuns dels estudiants universitaris.*

1. Els estudiants universitaris tenen els següents drets comuns, individuals o col·lectius:

a) A l'estudi en la universitat de la seva elecció, en els termes establerts per l'ordenament jurídic. Així mateix, que les universitats promoguin programes d'informació i

orientació als seus futurs estudiants, que afavoreixin la transició activa a la universitat, enfocats a una millor integració en les seves estructures, nivells i àmbits de formació al llarg de la vida, activitat investigadora, cultural i de responsabilitat social. Els estudiants universitaris tenen el dret a participar en el disseny, seguiment i avaluació de la política universitària.

b) A la igualtat d'oportunitats, sense cap discriminació, en l'accés a la universitat, ingrés en els centres, permanència a la universitat i exercici dels seus drets acadèmics.

c) A una formació acadèmica de qualitat, que fomenti l'adquisició de les competències que corresponguin als estudis elegits i inclogui coneixements, habilitats, actituds i valors; en particular els valors propis d'una cultura democràtica i del respecte als altres i a l'entorn.

d) A una atenció i disseny de les activitats acadèmiques que facilitin la conciliació dels estudis amb la vida laboral i familiar, així com l'exercici dels seus drets per les dones víctimes de la violència de gènere, en la mesura de les disponibilitats organitzatives i pressupostàries de la universitat.

e) A l'assessorament i assistència per part de professors, tutors i serveis d'atenció a l'estudiant, de conformitat amb el que disposa aquest Estatut.

f) A la informació i orientació vocacional, acadèmica i professional, així com a l'assessorament per les universitats sobre les activitats d'aquestes que els afectin, i, en especial, sobre activitats d'extensió universitària, allotjament universitari, esportives i altres àmbits de vida saludable, i la seva transició al món laboral.

g) A ser informat de les normes de la universitat sobre l'avaluació i el procediment de revisió de qualificacions.

h) A una avaluació objectiva i sempre que sigui possible contínua, basada en una metodologia activa de docència i aprenentatge.

i) A obtenir reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació en els termes que estableix la normativa vigent.

j) A la validació, a efectes acadèmics, de l'experiència laboral o professional d'acord amb les condicions que, en el marc de la normativa vigent, fixi la universitat.

k) A participar en els programes de mobilitat, nacional o internacional, en el marc de la legislació vigent.

l) A conèixer i participar en els programes i observatoris d'incorporació laboral que duguin a terme les universitats i altres institucions.

m) A l'ús d'instal·lacions acadèmiques adequades i accessibles en cada àmbit de la seva formació.

n) A rebre formació sobre prevenció de riscos i a disposar dels mitjans que garanteixin la seva salut i seguretat en l'exercici de les seves activitats d'aprenentatge.

o) A la portabilitat de les beques i ajudes a l'estudi de les convocatòries nacionals, entenent per aquesta el dret al seu gaudi en tot el territori nacional, amb independència del lloc de residència, així com a la portabilitat de les beques pròpies de les universitats, en els termes que s'estableixin en les seves respectives convocatòries.

p) A l'accés a la formació universitària al llarg de la vida, per a la qual cosa les universitats han d'establir i difondre els mecanismes específics d'admissió que corresponguin.

q) A la seva incorporació en les activitats de voluntariat i participació social, cooperació al desenvolupament, i altres de responsabilitat social que organitzin les universitats.

r) A la llibertat d'expressió, de reunió i d'associació en l'àmbit universitari, exempta de tota discriminació directa i indirecta, com a expressió de la coresponsabilitat en la gestió educativa i del respecte proactiu a les persones i a la institució universitària.

s) A tenir una representació activa i participativa, en el marc de la responsabilitat col·lectiva, en els òrgans de govern i representació de la Universitat, en els termes que estableixen aquest Estatut i els respectius estatuts o normes d'organització i funcionament universitaris.

t) A participar en l'elecció dels òrgans de govern de la universitat on duguin a terme la seva activitat acadèmica en els termes que preveu el seu respectiu Estatut.

u) A ser informats i a participar de forma coresponsable a l'establiment i el funcionament de les normes de permanència de la universitat aprovades pel seu Consell Social.

v) Que les seves dades personals no siguin utilitzades amb altres fins que els regulats per la Llei de protecció de dades de caràcter personal.

w) A rebre un tracte no sexista i a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes conforme als principis que estableix la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

x) Al reconeixement de l'autoria dels treballs elaborats durant els seus estudis i a la protecció de la propietat intel·lectual d'aquests treballs.

I tots els drets reconeguts en la legislació general, en la normativa pròpia de les comunitats autònomes, així com en els estatuts i normes pròpies de les universitats.

2. En el marc del compromís amb la dimensió social de l'educació superior i l'aprenentatge al llarg de tota la vida, les administracions públiques amb competències en matèria universitària i les universitats han d'establir, dins de les seves disponibilitats pressupostàries, les mesures que siguin necessàries per fer possible l'exercici d'aquests drets als estudiants a temps parcial i, en especial, l'obtenció de qualificacions a través de trajectòries d'aprenentatge flexibles. A aquests efectes, els estudiants que ho desitgin han de sol·licitar el reconeixement d'estudiant a temps parcial a la seva universitat, que ha de procedir a identificar aquesta condició.

Article 8. *Drets específics dels estudiants de grau.*

Els estudiants de grau tenen els següents drets específics:

a) A rebre informació i a participar en l'elaboració de les memòries de verificació de títols de grau.

b) A obtenir el reconeixement de la seva formació prèvia o, si s'escau, de les activitats laborals o professionals dutes a terme amb anterioritat, si és procedent.

c) A elegir grup de docència, si s'escau, en els termes que disposi la universitat, de forma que es pugui conciliar la formació amb altres activitats professionals, extra-acadèmiques o familiars, i específicament per a l'exercici dels drets de les dones víctimes de la violència de gènere.

d) A rebre una formació teoricopràctica de qualitat i d'acord amb les competències adquirides segons el que estableixen els ensenyaments previs.

e) A rebre orientació i tutoria personalitzades en el primer any i durant els estudis, per facilitar l'adaptació a l'entorn universitari i el rendiment acadèmic, així com en la fase final amb la finalitat de facilitar la incorporació laboral, l'exercici professional i la continuïtat de la seva formació universitària.

f) A disposar de la possibilitat de realització de pràctiques, curriculars o extra-curriculars, que es poden fer en entitats externes i en els centres, estructures o serveis de la universitat, segons la modalitat prevista i garantint que serveixin a la seva finalitat formativa.

g) A comptar amb tutela efectiva, acadèmica i professional, en el treball fi de grau i, si s'escau, en les pràctiques externes que es prevegin en el pla d'estudis.

h) A comptar amb el reconeixement i protecció de la propietat intel·lectual del treball fi de grau i dels treballs previs d'investigació en els termes que s'estableixen en la legislació vigent sobre la matèria.

i) A participar en programes i convocatòries d'ajudes de mobilitat nacional o internacional, en especial durant la segona meitat dels seus estudis.

j) A participar en els processos d'avaluació institucional i en les agències d'assegurament de la qualitat universitària.

Article 9. *Drets específics dels estudiants de màster.*

Els estudiants de màster tenen els següents drets específics:

- a) A rebre informació i a participar en l'elaboració de les memòries de verificació de títols de màster.
- b) A obtenir el reconeixement de la seva formació prèvia o, si s'escau, de les activitats laborals o professionals dutes a terme amb anterioritat als seus estudis de màster sempre que l'esmentat reconeixement sigui pertinent.
- c) A elegir grup de docència, si s'escau, en els termes que disposi la universitat, de forma que es pugui conciliar la formació amb altres activitats professionals, extra-acadèmiques o familiars.
- d) A rebre una formació teoricopràctica de qualitat, ajustada als objectius professionals o d'iniciació a la investigació, previstos en el títol.
- e) A rebre orientació i tutoria personalitzades, per facilitar el rendiment acadèmic, la preparació per a l'activitat professional o la iniciació a la investigació.
- f) A disposar de la possibilitat de realització de pràctiques, curriculars o extra-curriculars, que es poden fer en entitats externes i en els centres, estructures o serveis de la universitat, segons la modalitat prevista i garantint que serveixin a la finalitat formativa de les pràctiques.
- g) A comptar amb tutela efectiva, acadèmica i professional, en el treball fi de màster i, si s'escau, en les pràctiques acadèmiques externes que es prevegin en el pla d'estudis.
- h) A comptar amb el reconeixement i protecció de la propietat intel·lectual del treball fi de màster i dels treballs previs d'investigació en els termes que estableix la legislació vigent sobre la matèria.
- i) A participar en programes i convocatòries d'ajudes de mobilitat nacional o internacional.
- j) A participar en els processos d'avaluació institucional i en les agències d'assegurament de la qualitat universitària.

Article 10. *Drets específics dels estudiants de doctorat.*

Els estudiants de doctorat tenen els següents drets específics:

- a) A rebre una formació investigadora de qualitat, que promogui l'excel·lència científica i atengui l'equitat i la responsabilitat social.
- b) A comptar amb un tutor que orienti el seu procés formatiu i un director i, si s'escau codirector, amb experiència investigadora acreditada, que supervisi la realització de la tesi doctoral.
- c) Que les universitats i les escoles de doctorat promoguin en els seus programes de tercer cicle la integració dels doctorands en grups i xarxes d'investigació.
- d) A conèixer la carrera professional de la investigació i que les universitats promoguin en els seus programes oportunitats de desenvolupament de la carrera investigadora.
- e) A participar en programes i convocatòries d'ajudes per a la formació investigadora i per a la mobilitat nacional i internacional.
- f) A comptar amb el reconeixement i protecció de la propietat intel·lectual a partir dels resultats de la tesi doctoral i dels treballs d'investigació previs en els termes que estableix la legislació vigent sobre la matèria.
- g) A ser considerats, quant a drets de representació en els òrgans de govern de les universitats, com a personal investigador en formació, de conformitat amb el que estableix la legislació en matèria de ciència i investigació.
- h) A participar en el seguiment dels programes de doctorat i en els processos d'avaluació institucional, en els termes previstos per la normativa vigent.

Article 11. Drets específics dels estudiants de formació contínua i altres estudis oferts per les universitats.

Aquests estudiants tenen els següents drets específics:

- a) Que les universitats duguin a terme els seus programes de formació contínua amb criteris de qualitat, i sistemes d'admissió flexibles que incloguin el reconeixement de la formació i de l'activitat laboral o professional prèvies.
- b) A conciliar, en la mesura que sigui possible, la formació amb la vida familiar i laboral i, si s'escau, per garantir l'exercici dels drets de les dones víctimes de la violència de gènere, per a la qual cosa les universitats, dins de les seves disponibilitats, han d'organitzar els horaris amb flexibilitat.
- c) A comptar amb una carta de serveis que les universitats duguin a terme i difonguin cada curs acadèmic amb la seva oferta formativa detallada en aquest àmbit. L'esmentada carta de serveis ha de recollir, almenys, el tipus i la durada de les activitats que s'ofereixen, els límits de validesa acadèmica, si s'escau, i els mitjans disponibles per a la seva execució.

Article 12. Efectivitat dels drets.

Per a la plena efectivitat dels drets recollits en els articles 7 a l'11, les universitats:

- a) Han d'informar els estudiants sobre aquests drets i els n'han de facilitar l'exercici.
- b) Han d'establir els recursos i adaptacions necessàries perquè els estudiants amb discapacitat els puguin exercir en igualtat de condicions que la resta d'estudiants, sense que això suposi disminució del nivell acadèmic exigut.
- c) Han de garantir el seu exercici mitjançant procediments adequats i, si s'escau, a través de l'actuació del defensor universitari.

Article 13. Deures dels estudiants universitaris.

1. Els estudiants universitaris han d'assumir el compromís de tenir una presència activa i coresponsable a la universitat, han de conèixer la seva universitat, respectar els seus estatuts i altres normes de funcionament aprovades pels procediments reglamentaris.

2. Entesos com a expressió d'aquest compromís, els deures dels estudiants universitaris han de ser els següents:

- a) L'estudi i la participació activa en les activitats acadèmiques que ajudin a completar la seva formació.
- b) Respectar els membres de la comunitat universitària, el personal de les entitats col·laboradores o que prestin serveis a la universitat.
- c) Cuidar i usar degudament els béns, equips, instal·lacions o recinte de la universitat o de les entitats que hi col·laboren.
- d) Abstenir-se de la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es facin o en documents oficials de la universitat.
- e) Participar de forma responsable en les activitats universitàries i cooperar al seu normal exercici.
- f) Conèixer i complir els estatuts i altres normes reglamentàries de la universitat.
- g) Conèixer i complir les normes internes sobre seguretat i salut, especialment les que es refereixen a l'ús de laboratoris de pràctiques i entorns d'investigació.
- h) Respectar el nom, els símbols i emblemes de la universitat o dels seus òrgans, així com el seu ús oportú.
- i) Respectar els actes acadèmics de la universitat, així com els participants en aquests actes, sense detriment del seu lliure exercici d'expressió i manifestació.
- j) Exercir i promoure activament la no-discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, religió, convicció o opinió, edat, discapacitat, nacionalitat, malaltia, orientació sexual i identitat de gènere, condició socioeconòmica, idiomàtica o lingüística, o afinitat política i sindical, o per raó d'aparença, sobrepès o obesitat, o per qualsevol altra

condició o circumstància personal o social, dels membres de la comunitat universitària, del personal de les entitats col·laboradores o que prestin serveis a la universitat.

k) Exercir, si s'escau, les responsabilitats pròpies del càrrec de representació per al qual hagin estat elegits.

l) Informar els seus representats de les activitats i resolucions dels òrgans col·legiats en els quals participa, així com de les seves pròpies actuacions, amb la reserva i discreció que s'estableixin en els esmentats òrgans.

m) Participar de forma activa i responsable en les reunions dels òrgans col·legiats per als quals hagi estat elegit.

n) Contribuir a la millora dels fins i funcionament de la universitat.

o) Qualsevol altre deure que li sigui assignat en els estatuts de la universitat en la qual està matriculat.

CAPÍTOL III

De l'accés i l'admissió a la universitat

Article 14. *Accés i admissió als ensenyaments universitaris.*

1. Els estudiants que compleixin els requisits exigits per la legislació tenen dret a accedir i a sol·licitar l'admissió en els ensenyaments oficials de qualsevol universitat espanyola, conforme als procediments previstos en la normativa vigent.

2. Per facilitar els tràmits de matrícula, les universitats han d'establir mecanismes de gestió i assessorament que ajudin el disseny curricular per part de l'estudiant, d'acord amb la normativa vigent.

Article 15. *Accés i admissió d'estudiants amb discapacitat.*

1. Els procediments d'accés i admissió, dins de les normes establertes pel Govern, les comunitats autònomes i les universitats, s'han d'adaptar a les necessitats específiques de les persones amb discapacitat, amb la finalitat de garantir la igualtat d'oportunitats i la plena integració a la universitat.

2. De la mateixa manera, les universitats han de fer accessibles els seus espais i edificis, inclosos els espais virtuals, i han de posar a disposició de l'estudiant amb discapacitat mitjans materials, humans i tècnics per assegurar la igualtat d'oportunitats i la plena integració en la comunitat universitària.

CAPÍTOL IV

De la mobilitat estudiantil

Article 16. *Programes de mobilitat.*

1. Les universitats poden oferir als estudiants programes de mobilitat, nacional o internacional, mitjançant la signatura dels corresponents convenis de cooperació interuniversitària. Els esmentats programes poden atendre la formació acadèmica pròpia de la titulació i a altres àmbits de formació integral de l'estudiant com ara la formació transversal en valors, la formació orientada a l'ocupació i qualssevol altres que promogui la universitat en els seus principis i fins.

2. Així mateix, les universitats poden promoure programes específics de mobilitat, nacional i internacional, per a la realització dels treballs de fi de grau i fi de màster, així com per a la realització de pràctiques externes, sense perjudici de les previsions establertes en la normativa espanyola vigent d'estrangeria i immigració.

3. Amb caràcter general, els programes de mobilitat s'han de dur a terme en qualsevol dels tres cicles dels ensenyaments universitaris: grau, màster i doctorat.

a) Els estudiants d'ensenyaments de grau poden participar en els programes de mobilitat, preferentment, en la segona meitat dels seus estudis.

b) Els estudiants d'ensenyaments de màster poden participar en programes de mobilitat la durada dels quals ha de ser, com a màxim, d'un semestre per a títols de màster de 60 a 90 crèdits, i d'un curs complet per a títols de màster de 90 a 120 crèdits.

c) Els estudiants d'ensenyaments de doctorat internacional poden participar en programes de mobilitat durant el període d'investigació del seu programa de doctorat. La durada d'aquestes estades és l'establerta en la seva normativa reguladora.

4. Per facilitar la participació dels estudiants, les administracions amb competències en matèria universitària i les universitats han de promoure sistemes de finançament de les despeses ocasionades per les estades de formació, o de realització de treballs fi de titulació, o de pràctiques externes.

5. Els estudiants poden obtenir ajudes i beques que contribueixin a sufragar les despeses d'allotjament i manutenció de la seva estada al centre de destí en les condicions que estableixi la normativa d'ajudes a la mobilitat que correspongui en cada cas. Per a la concessió d'aquestes ajudes l'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes poden promoure contractes-programes o altres fórmules de finançament amb les universitats que han d'aplicar els principis de progressivitat i d'adaptació als costos reals del país on es faci l'estada.

Article 17. *Reconeixement acadèmic i mobilitat.*

1. Les universitats han d'arbitrar, d'acord amb la seva normativa pròpia, els procediments adequats perquè els estudiants que participin en els programes de mobilitat coneguin, amb anterioritat a la seva incorporació a la universitat de destí, mitjançant contracte o acord d'estudis (segons la denominació prevista en l'esmentada normativa pròpia), les assignatures que han de ser reconegudes acadèmicament en el pla d'estudis de la titulació que cursa a la universitat d'origen.

2. Els estudiants han de tenir assignat un tutor docent, amb el qual han d'elaborar el contracte o l'acord d'estudis que correspongui al programa de mobilitat, nacional o internacional. En l'esmentat document han de quedar reflectides, amb caràcter vinculant, les activitats acadèmiques que s'han de dur a terme a la universitat de destí i la seva correspondència amb les de la universitat d'origen; la valoració, si s'escau, en crèdits europeus i les conseqüències de l'incompliment dels seus termes.

3. Per al reconeixement de coneixements i competències, les universitats han d'atendre el valor formatiu conjunt de les activitats acadèmiques dutes a terme, i no la identitat entre assignatures i programes ni la plena equivalència de crèdits.

4. Les activitats acadèmiques realitzades a la universitat de destí s'han de reconèixer i incorporar a l'expedient de l'estudiant a la universitat d'origen una vegada acabada la seva estada o, en tot cas, al final del curs acadèmic corresponent, amb les qualificacions obtingudes en cada cas. A aquest efecte, les universitats han d'establir taules de correspondència de les qualificacions en cada conveni bilateral de mobilitat.

5. Els programes de mobilitat en què hagi participat un estudiant i els seus resultats acadèmics, així com les activitats que no formin part del contracte o acord d'estudis i siguin acreditades per la universitat de destí, s'han de recollir en el suplement europeu al títol.

Article 18. *Mobilitat nacional i internacional d'estudiants amb discapacitat.*

Les administracions i les universitats han de promoure la participació en programes de mobilitat, nacionals i internacionals, d'estudiants amb discapacitat, establint les quotes pertinents, garantint el finançament suficient en cada cas, així com els sistemes d'informació i cooperació entre les unitats d'atenció a aquests estudiants.

CAPÍTOL V

De les tutories

Article 19. *Principis generals.*

1. Els estudiants han de rebre orientació i seguiment de caràcter transversal sobre la seva titulació. L'esmentada informació ha d'atendre, entre d'altres, els següents aspectes: a) Objectius de la titulació; b) Mitjans personals i materials disponibles; c) Estructura i programació progressiva dels ensenyaments; d) Metodologies docents aplicades; e) Procediments i cronogrames d'avaluació; f) Indicadors de qualitat, com ara taxes de rendiment acadèmic esperat i real dels estudis; taxes d'incorporació laboral de diplomats.

2. Per dur a terme els seus programes d'orientació i d'acord amb el que estableix la normativa autonòmica i de les pròpies universitats, els centres poden nomenar coordinadors i tutors de titulació, la missió dels quals és portar a terme una orientació de qualitat, dirigida a reforçar i complementar la docència com a formació integral i crítica dels estudiants i com a preparació per a l'exercici d'activitats professionals. En el cas de les universitats a distància, la figura dels tutors i les seves activitats s'han d'ajustar a la seva metodologia docent i d'avaluació.

3. Les universitats han d'impulsar, d'acord amb el que estableix la normativa autonòmica i de les pròpies universitats, sistemes tutorials que integrin de manera coordinada les accions d'informació, orientació i suport formatiu als estudiants, desenvolupats pel professorat i el personal especialitzat.

4. Les universitats han d'establir els procediments oportuns per donar publicitat als plans, programes i activitats tutorials.

Article 20. *Tutories de titulació.*

1. Els coordinadors i tutors de titulació han d'assistir i orientar els estudiants en els seus processos d'aprenentatge, en la seva transició cap al món laboral i en el seu exercici professional.

2. La tutoria de titulació ha de facilitar:

- a) El procés de transició i adaptació de l'estudiant a l'entorn universitari
- b) La informació, orientació i recursos per a l'aprenentatge
- c) La configuració de l'itinerari curricular atenent també les especificitats de l'alumnat amb necessitats educatives especials
- d) La transició al món laboral, l'exercici inicial de la carrera professional i l'accés a la formació continua

Article 21. *Tutories de matèria o assignatura.*

1. Els estudiants han de ser assistits i orientats, individualment, en el procés d'aprenentatge de cada matèria o assignatura del seu pla d'estudis mitjançant tutories desenvolupades al llarg del curs acadèmic.

2. Correspon als departaments vetllar pel compliment de les tutories del professorat que hi són adscrits d'acord amb els plans d'estudi i la programació docent dels ensenyaments en els quals imparteix docència.

3. Les universitats, a través dels seus centres i departaments, han de garantir que els estudiants puguin accedir a les tutories, establint els criteris i horaris corresponents.

Article 22. *Tutories per a estudiants amb discapacitat.*

1. Els programes de tutoria i les activitats de tutoria s'han d'adaptar a les necessitats dels estudiants amb discapacitat, i els departaments o centres, sota la coordinació i supervisió de la unitat competent en cada universitat, han de procedir a les adaptacions metodològiques necessàries i, si s'escau, a l'establiment de tutories específiques en funció

de les seves necessitats. Les tutories s'han de fer en llocs accessibles per a persones amb discapacitat.

2. S'ha de promoure l'establiment de programes de tutoria permanent perquè l'estudiant amb discapacitat pugui disposar d'un professor tutor al llarg dels seus estudis.

CAPÍTOL VI

De la programació docent i avaluació de l'estudiant d'ensenyaments que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial

Article 23. Programació docent dels ensenyaments universitaris que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial.

1. La universitat, amb el suport de les administracions que tenen competència en matèria universitària, ha de vetllar perquè la docència i la gestió dels ensenyaments corresponents a les seves diferents titulacions oficials compleixin les mateixes condicions de qualitat.

2. Els estudiants tenen dret a conèixer els plans docents de les matèries o assignatures en les quals es prevegin matricular, amb antelació suficient i, en tot cas, abans de l'obertura del termini de matrícula en cada curs acadèmic. Els plans docents han d'especificar els objectius docents, els resultats d'aprenentatge esperats, els continguts, la metodologia i el sistema i les característiques de l'avaluació.

3. Els departaments o els centres, segons a qui correspon la responsabilitat d'aprovar els plans docents de les matèries i assignatures la docència de les quals tenen adscrites, han de garantir el seu compliment en tots els grups docents en què s'imparteixin.

4. Els centres responsables de cada titulació, amb anterioritat a l'obertura del termini de matrícula, han d'informar de la planificació de la titulació per al curs acadèmic, que ha d'incloure la dedicació de l'estudiant a l'estudi i aprenentatge en termes ECTS, el professorat previst i la distribució horària global de cada matèria o assignatura, a partir d'una coordinació interdepartamental que ha de tenir en compte les exigències del treball, fora de l'horari lectiu, que els estudiants han de realitzar.

5. Les universitats, en el marc de la llibertat acadèmica que tenen reconeguda, poden establir mecanismes de compensació per matèria i formar tribunals que permetin enjudiciar, en conjunt, la trajectòria acadèmica i la labor realitzada per l'estudiant i decidir si està en possessió dels suficients coneixements i competències que li permetin obtenir el títol acadèmic al qual opta.

Article 24. Pràctiques acadèmiques externes.

1. Les pràctiques externes són una activitat de naturalesa formativa realitzades pels estudiants i supervisada per les universitats, l'objectiu de les quals és permetre als estudiants aplicar i complementar els coneixements adquirits en la seva formació acadèmica, afavorint l'adquisició de competències que el preparin per a l'exercici d'activitats professionals i facilitin la seva ocupabilitat.

2. L'objecte de les pràctiques externes és assolir un equilibri entre la formació teòrica i pràctica de l'estudiant, l'adquisició de metodologies per al desenvolupament professional, i facilitar la seva ocupabilitat futura. Es poden fer en empreses, institucions i entitats públiques i privades, inclosa la universitat mateixa, segons la modalitat prevista.

3. S'han d'establir dues modalitats de pràctiques externes: curriculars i extracurriculars. Les pràctiques curriculars són activitats acadèmiques reglades i tutelades, que formen part del pla d'estudis. Les pràctiques extracurriculars són les que els estudiants realitzen amb caràcter voluntari, durant el seu període de formació, i que tot i tenir els mateixos fins, no estan incloses en els plans d'estudi sense perjudici de la seva menció posterior en el suplement europeu al títol.

4. Per a la realització de les pràctiques externes, les universitats han d'impulsar l'establiment de convenis amb empreses i institucions fomentant que aquestes siguin accessibles per a la realització de pràctiques d'estudiants amb discapacitat.

5. Els programes de pràctiques han de comptar amb una planificació en què s'ha de fer constar: les competències que ha d'adquirir l'estudiant, la dedicació en crèdits ECTS, les activitats formatives que ha de dur a terme l'estudiant, el calendari i l'horari, així com el sistema d'avaluació.

6. Per a la realització de les pràctiques externes curriculars els estudiants han de comptar amb un tutor acadèmic de la universitat i un tutor de l'entitat col·laboradora, els qui han d'acordar el pla formatiu de l'estudiant i han de fer el seu seguiment. En el cas de les pràctiques externes extracurriculars, la universitat i l'entitat col·laboradora han d'exercir la tutela en els termes establerts pel conveni.

7. La universitat ha de comptar amb procediments per garantir la qualitat de les pràctiques externes, que incloguin mecanismes, instruments i òrgans o unitats implicats en la recollida i l'anàlisi d'informació sobre el desenvolupament de les pràctiques i la revisió de la seva planificació.

8. En els convenis de col·laboració es pot establir finançament per part de les entitats corresponents, en concepte d'ajudes a l'estudi.

9. Les pràctiques externes de caràcter formatiu han d'estar ajustades a la formació i competències dels estudiants i el seu contingut no pot donar lloc, en cap cas, a la substitució de la prestació laboral pròpia de llocs de treball.

10. Les pràctiques relacionades amb els ensenyaments de l'àmbit de la salut s'han de regir pel que preveuen les directives europees i d'acord amb les seves normatives específiques.

Article 25. *Avaluació dels aprenentatges de l'estudiant.*

1. L'avaluació del rendiment acadèmic dels estudiants ha de respondre a criteris públics i objectius i ha de tendir cap a l'avaluació contínua, entesa com a eina de coresponsabilitat educativa i com un element del procés d'ensenyament-aprenentatge que informa l'estudiant sobre el seu procés d'aprenentatge.

2. L'avaluació s'ha d'ajustar al que estableixen els plans docents de les matèries i assignatures aprovats pels departaments.

3. Els calendaris de dates, hores i llocs de realització de les proves, incloses les orals, els ha d'acordar l'òrgan que sigui procedent, han de garantir la participació dels estudiants, i han d'atendre la condició que aquests ho siguin a temps complet o a temps parcial.

4. La programació de proves d'avaluació no es pot alterar, llevat de les situacions en què, per impossibilitat sobrevinguda, sigui irrealitzable segons el que hi ha establert. Davant aquestes situacions excepcionals, els responsables de les titulacions han de fer les consultes oportunes, amb el professorat i els estudiants afectats per proposar una nova programació d'acord amb el que preveuen la normativa autonòmica i la de les universitats mateixes.

5. Els estudiants que, per motius d'assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària, o per altres motius previstos en les seves respectives normatives, no puguin concórrer a les proves d'avaluació programades, tenen dret que els fixi un dia i hora diferents per a la seva realització. Les universitats han de vetllar, conforme a la seva normativa i a l'autonòmica, per no fer coincidir les reunions amb els períodes d'exàmens ni amb els dies d'estudi previs.

6. En la programació dels sistemes d'avaluació s'ha d'evitar, de conformitat amb el que estableix la normativa autonòmica i de la universitat mateixa, que un estudiant sigui convocat a proves de caràcter global de diferents assignatures del mateix curs en un termini inferior a vint-i-quatre hores. En tot cas i d'acord amb l'anterior normativa, té dret que la realització de les proves de caràcter global corresponents no li coincideixin en data i hora. En el cas de les universitats a distància, aquesta programació s'ha d'ajustar a la seva metodologia docent i d'avaluació.

7. En qualsevol moment de les proves d'avaluació, el professor pot requerir la identificació dels estudiants assistents, que han d'acreditar-la mitjançant l'exhibició del seu

carnet d'estudiant, document nacional d'identitat, passaport o, si no, acreditació suficient segons el parer de l'avaluador.

8. Els estudiants tenen dret que se'ls lliuri a la finalització de les proves d'avaluació un justificant documental d'haver-les realitzat.

Article 26. *Estudiants amb discapacitat.*

Les proves d'avaluació s'han d'adaptar a les necessitats dels estudiants amb discapacitat, i els centres i els departaments han de procedir a les adaptacions metodològiques, temporals i espacials necessàries.

Article 27. *Treballs i memòries d'avaluació.*

1. Els treballs i memòries de pràctiques amb suport material únic els han de conservar el professor fins a la finalització del curs següent en els termes que preveuen la normativa autonòmica i la de la universitat mateixa. Acabat aquest termini i, d'acord amb l'esmentada normativa, s'han de tornar als estudiants signants a petició pròpia, llevat que estigui pendent la resolució d'un recurs.

2. La publicació o reproducció total o parcial dels treballs a què es refereix el paràgraf anterior o la utilització per a qualsevol altra finalitat diferent de la que és estrictament acadèmica, requereix l'autorització expressa de l'autor o autors, d'acord amb la legislació de propietat intel·lectual.

3. Els projectes de fi de carrera, treballs de fi de grau i màster, així com les tesis doctorals, es regeixen per la seva normativa específica.

4. Les publicacions resultants dels treballs, especialment en el cas del doctorat, es regeixen per la normativa de propietat intel·lectual.

Article 28. *Tribunals d'avaluació.*

1. Els estudiants poden sol·licitar avaluació davant d'un tribunal d'acord amb les condicions i la regulació que disposin les universitats amb aquesta finalitat.

2. Les universitats han d'establir el procediment perquè, quan un professor es trobi en els casos d'abstenció i recusació previstos a la Llei, el Consell de Departament nomeni un professor substituït d'entre els professors permanents de l'àrea o d'àrees afins.

Article 29. *Comunicació de les qualificacions.*

1. Dins dels terminis i procediment establerts per la universitat, els professors responsables de l'avaluació han de publicar les qualificacions de les proves efectuades, amb l'antelació suficient perquè els estudiants puguin portar a terme la revisió abans de la finalització del termini de lliurament d'actes.

2. Al costat de les qualificacions, s'ha de fer públic l'horari, el lloc i la data en què s'ha de fer la seva revisió. En el cas de les universitats a distància, la revisió es pot realitzar conforme a la seva metodologia i canals de comunicació. L'esmentada informació, així com els llocs de revisió, han de ser accessibles per als estudiants amb discapacitat.

3. Els professors han de conservar el material escrit, en suport de paper o electrònic, de les proves d'avaluació o, si s'escau, la documentació corresponent de les proves orals, fins a la finalització del curs acadèmic següent en els termes que preveuen la normativa autonòmica i la de la universitat mateixa. En els supòsits de petició de revisió o de recurs contra la qualificació i, d'acord amb l'esmentada normativa, s'han de conservar fins que hi hagi resolució ferma.

4. En la comunicació de les qualificacions s'ha de promoure la incorporació de les tecnologies de la informació.

Article 30. *Revisió davant el professor o davant el tribunal.*

1. Els estudiants han de tenir accés als seus propis exercicis en els dies següents a la publicació de les qualificacions de les proves d'avaluació realitzades, en els termes que

preveuen la normativa autonòmica i la de la universitat mateixa, i dels professors que els van qualificar o del coordinador de l'assignatura han de rebre les oportunes explicacions orals sobre la qualificació rebuda. Així mateix, en els termes que preveuen la normativa autonòmica i la de la universitat mateixa, els estudiants avaluats per tribunal tenen dret a la revisió dels seus exercicis davant d'aquest tribunal. En el cas de les universitats a distància, els canals de comunicació es poden ajustar a la seva metodologia i tecnologies de comunicació.

2. La revisió, en els dos casos, s'ha de portar a terme en els terminis i procediments que regulin la normativa autonòmica i de les universitats mateixes. En qualsevol cas, la revisió és personal i individualitzada. La revisió s'ha d'adaptar a les necessitats específiques dels estudiants amb discapacitat, i els departaments han de procedir, sota la coordinació i supervisió de la unitat competent en cada universitat, a les adaptacions metodològiques necessàries i, si s'escau, a l'establiment de revisions específiques en funció de les seves necessitats.

3. El període de revisió ha de finalitzar en un termini anterior al que estableix la universitat per a la publicació i tancament d'actes.

Article 31. *Reclamació davant l'òrgan competent.*

Contra la decisió del professor o del tribunal s'hi pot interposar reclamació motivada dirigida a l'òrgan competent. A proposta de l'esmentat òrgan, s'ha de nomenar una Comissió de reclamacions, de la qual no poden formar part els professors que hagin intervingut en el procés d'avaluació anterior, que ha d'emetre resolució en els terminis i procediments que regulin les universitats.

Article 32. *Reconeixement i transferència d'activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació.*

Les universitats han de regular el procediment per fer efectiu el dret dels estudiants al reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació d'acord amb el que disposa la legislació que sigui aplicable. Si s'escau, les esmentades activitats s'han de transferir a l'expedient de l'estudiant i al suplement europeu al títol.

CAPÍTOL VII

De la programació docent i avaluació de l'estudiant d'ensenyaments no conduents a l'obtenció d'un títol oficial

Article 33. *Estudiants d'ensenyaments no conduents a l'obtenció d'un títol oficial.*

1. Les universitats han d'establir els criteris que regulen la programació docent i l'avaluació dels estudiants que cursen els diferents tipus d'ensenyaments no conduents a un títol oficial.

2. En tot cas, es garanteix el dret d'aquests estudiants a una formació de qualitat, així com a conèixer la programació docent i els criteris d'avaluació amb anterioritat a la matrícula i el procediment per a la revisió i la reclamació de les qualificacions.

CAPÍTOL VIII

De la participació i la representació estudiantil

Article 34. *Principis generals.*

La universitat, com a projecte col·lectiu, ha de promoure la participació de tots els grups que la integren. Els estudiants, protagonistes de l'activitat universitària, han d'assumir el compromís de coresponsabilitat en la presa de decisions, participant en els diferents òrgans de govern a través dels seus representants democràticament elegits. Promovent i seguint els principis de paritat entre sexes i de l'equilibri entre els principals sectors de la comunitat universitària.

Article 35. Elecció de representants.

1. Tots els estudiants universitaris estan compromesos en la participació, activa i democràtica, en els òrgans de govern de la seva universitat, centre i departament, i en els seus propis col·lectius, mitjançant l'elecció dels seus representants.

2. Són electors i elegibles tots els estudiants que estiguin matriculats a la universitat i que realitzin estudis conduents a l'obtenció d'un títol oficial en els termes establerts en els estatuts de la seva universitat i reglaments que els despleguin.

3. Les universitats han d'impulsar la participació activa de les i els estudiants en els processos d'elecció, proporcionant la informació i els mitjans materials necessaris i fomentant el debat, així com facilitant i promovent la implicació de l'alumnat en el disseny dels mecanismes per a l'estímul de la participació dels estudiants.

4. Són representants dels estudiants que cursen estudis conduents a l'obtenció d'un títol oficial:

a) Els estudiants que, elegits pels seus companys, formen part dels òrgans col·legiats de govern i representació de la universitat.

b) Els estudiants que, elegits pels seus companys, exerceixen altres funcions representatives, d'acord amb la normativa de cada universitat.

5. S'ha de promoure que la representació estudiantil respecti el principi de paritat, amb participació proporcional d'home i dones. Així mateix, s'ha de promoure la participació de les persones amb discapacitat en l'esmentada representació estudiantil.

6. La normativa de cada universitat ha de regular la representació dels estudiants que cursin estudis no conduents a l'obtenció d'un títol oficial.

Article 36. Drets dels representants.

Els representants dels estudiants tenen dret:

a) Al lliure exercici de la seva representació o delegació.

b) A expressar-se lliurement, sense més limitacions que les derivades de les normes legals, i el respecte a les persones i a la Institució.

c) A rebre informació exacta i concreta sobre els assumptes que afectin els estudiants.

d) A participar coresponsablement en el procés de presa de decisions i polítiques estratègiques.

e) Que les seves tasques acadèmiques es compatibilitzin, sense detriment de la seva formació, amb les seves activitats representatives. Les universitats han d'arbitrar procediments perquè la labor acadèmica de representants i delegats dels estudiants no sigui afectada per les esmentades activitats.

f) A disposar espais físics i mitjans electrònics per difondre la informació d'interès per als estudiants. A més, es garanteixen espais propis i exclusius, no només per a difusió, sinó per a la seva actuació com a representants en general. És fonamental que l'esmentada informació tingui un format accessible i que tals espais estiguin adaptats per facilitar l'accés i la participació dels estudiants amb discapacitat.

g) Als recursos tècnics i econòmics per al normal desplegament de les seves funcions com a representants estudiantils.

Article 37. Responsabilitats dels representants.

Els representants d'estudiants adquireixen les següents responsabilitats respecte als seus representats i a la institució universitària:

a) Assistir a les reunions i canalitzar les propostes, iniciatives i crítiques del col·lectiu al qual representen davant els òrgans de la universitat, sense perjudici del dret de qualsevol estudiant a elevar-les directament d'acord amb el procediment de cada universitat.

b) Fer bon ús de la informació rebuda per raó del seu càrrec, respectant la confidencialitat de la que li sigui revelada amb aquest caràcter.

c) Protegir, fomentar i defensar els béns i drets de la universitat.

d) Informar els seus representats de les activitats i resolucions dels òrgans col·legiats, així com de les seves pròpies actuacions en aquests òrgans.

Article 38. Participació estudiantil i promoció d'associacions, federacions i confederacions d'estudiants.

1. En els termes establerts per aquest Estatut i per les normatives pròpies de les universitats, s'ha d'impulsar la participació estudiantil en associacions i moviments socials, com a expressió de la formació en valors de convivència i ciutadania.

2. Dins dels fins propis de la universitat, s'ha de promoure la constitució d'associacions, col·lectius, federacions i confederacions d'estudiants, que han de tenir per objecte dur a terme activitats del seu interès, en el règim que disposin els seus estatuts.

3. Els estudiants, individualment i organitzats en aquests col·lectius, han de contribuir amb proactivitat i coresponsabilitat a:

a) L'equilibri, la paritat i la igualtat d'oportunitats en la representació estudiantil i en els òrgans de representació de les associacions.

b) La igualtat d'oportunitats de dones i homes en la formulació dels seus projectes.

c) La promoció de la participació dels estudiants amb discapacitat.

d) El compromís de les universitats amb la sostenibilitat i les activitats saludables.

e) El disseny i les polítiques estratègiques dels campus on duen a terme la seva activitat, i en especial la seva millora com a campus sostenibles, saludables i solidaris.

4. Les universitats, en la mesura de les seves possibilitats, han d'habilitar locals i mitjans per al desenvolupament de les activitats i el funcionament de les associacions.

5. Les administracions amb competència en matèria universitària i les universitats han de destinar en els seus pressupostos les partides corresponents, que permetin subvencionar la gestió d'aquestes associacions i la participació en aquestes dels estudiants respectant el principi d'igualtat i no-discriminació per raó d'edat, sexe, raça, religió, nacionalitat, discapacitat, orientació sexual o identitat de gènere, o qualsevol altra circumstància personal o social.

6. Les universitats, en el seu àmbit d'actuació, poden disposar d'un registre d'associacions estudiantils pròpies i per a les quals s'han d'establir els requisits i les normes de funcionament.

Article 39. Participació en organitzacions nacionals i internacionals.

1. Les associacions estudiantils de les universitats, registrades com a tals, tenen dret a integrar-se en xarxes o confederacions de caràcter nacional o internacional.

2. Per fer efectiva l'esmentada integració, les administracions competents en matèria universitària, així com les universitats, han de promoure ajudes, procurant, així mateix, que es disposi de mitjans materials que facilitin l'esmentada integració.

CAPÍTOL IX

De les beques i ajudes a l'estudiant

Article 40. Principis bàsics dels programes de beques i ajudes.

1. El dret dels estudiants a participar en programes de beques i ajudes, així com a rebre cobertura en determinades situacions l'han de garantir l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les universitats, mitjançant el desenvolupament de programes i convocatòries generals o pròpies, respectant, en tot cas, el principi general que cap estudiant hagi de renunciar als seus estudis universitaris per raons econòmiques.

2. Els programes de beques i ajudes, en què sigui procedent, han d'aplicar el principi de la progressivitat, de forma que les quantitats assignades a cada estudiant s'ajustin, en cada cas, a la seva situació socioeconòmica i a les seves necessitats reals.

3. Els programes de beques i ajudes han d'atendre els principis de suficiència i equitat i han de promoure l'aprofitament acadèmic dels estudiants.

Article 41. *Participació dels estudiants.*

1. Els estudiants han de participar, a través del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, en el disseny dels programes estatals de beques i ajudes a l'estudi, i a través dels corresponents òrgans col·legiats de representació estudiantil, en el de les comunitats autònomes i les universitats, en els termes que s'estableixin per a cada cas.

2. Així mateix, els estudiants han de formar part dels òrgans col·legiats de selecció de becaris de cada universitat a través dels òrgans de representació estudiantil que prevegin les universitats en les seves normatives corresponents.

Article 42. *Programes de beques i ajudes.*

1. L'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les universitats en l'àmbit de les seves respectives competències han de regular i desenvolupar programes, generals i propis, de beques i ajudes a l'estudi.

2. En els termes que preveu la llei, tenen dret a beca tots els estudiants que cursin estudis reglats i reuneixin els requisits que estableixin les corresponents convocatòries.

3. Les beques i ajudes han d'estendre la seva durada mentre l'estudiant mantingui la seva vinculació com a tal amb la universitat, dins dels límits que es determinin, i sempre que no es modifiquin les circumstàncies que van justificar la concessió.

4. Així mateix, els requisits que s'estableixin per a les convocatòries de beques han de tenir en compte la ponderació dels crèdits superats per l'estudiant, distingint el cicle dels estudis de què es tracti, i les taxes de rendiment i eficiència de la branca de coneixement corresponent.

Article 43. *Garanties.*

1. La gestió de la política de beques ha d'estar inspirada en els principis d'equitat i eficàcia.

2. L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes i les universitats han de resoldre, en cada cas i d'acord amb la normativa que sigui aplicable, els expedients per a la concessió de beques i ajudes, com més aviat millor i amb la màxima agilitat possible.

3. El Ministeri d'Educació, a través de l'Observatori de Beques, Ajudes i Rendiment Acadèmic, ha de vetllar per l'equitat i l'eficàcia del sistema de beques i ajudes a l'estudi, de manera que garanteixi la participació dels estudiants.

CAPÍTOL X

Del foment de la convivència activa i coresponsabilitat universitària

Article 44. *Foment de la convivència.*

Correspon al rector de cada universitat adoptar les decisions relatives al foment de la convivència i el respecte a drets i deures dels membres de la comunitat universitària.

Article 45. *Coresponsabilitat universitària.*

1. Cada universitat pot crear en els seus centres comissions de coresponsabilitat, constituïdes per professorat, estudiants i personal d'administració i serveis.

2. Aquestes comissions tenen com a objecte l'anàlisi, el debat, la crítica i la formulació de propostes sobre totes les qüestions que per les seves implicacions ètiques, culturals i socials permetin a la comunitat universitària realitzar aportacions al discurs públic sobre aquestes i també sobre les que afectin la universitat mateixa com a espai d'aprenentatge i

convivència i la seva relació amb la comunitat. En cap cas aquestes comissions tenen caràcter sancionador.

Article 46. *El defensor universitari.*

1. D'acord amb el que estableix la disposició addicional catorzena de la Llei orgànica 6/2001, per vetllar pel respecte als drets i les llibertats dels professors, estudiants i personal d'administració i serveis, davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris, les universitats han d'establir en la seva estructura organitzativa la figura del defensor universitari. Les seves actuacions, sempre dirigides cap a la millora de la qualitat universitària en tots els seus àmbits, no estan sotmeses a mandat imperatiu de cap instància universitària i es regeixen pels principis d'independència i autonomia.

2. Els defensors universitaris poden assumir tasques de mediació, conciliació i bons oficis, conforme al que estableixen els estatuts de les universitats i les seves disposicions de desplegament, promovent especialment la convivència, la cultura de l'ètica, la coresponsabilitat i les bones pràctiques.

3. Els defensors universitaris han d'assessorar els estudiants sobre els procediments administratius existents per a la formulació de les seves reclamacions, sense perjudici de les competències d'altres òrgans administratius.

4. Els estudiants poden acudir al defensor universitari quan sentin lesionats els seus drets i llibertats en els termes establerts pels estatuts de les universitats i les seves disposicions de desplegament.

5. Els estudiants han de col·laborar amb el defensor universitari, individualment o, si s'escau, a través dels seus representants, en els termes i conforme a les vies que estableixin les universitats.

CAPÍTOL XI

Del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat

Article 47. *Naturalesa i adscripció.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat és l'òrgan de deliberació, consulta i participació de les i els estudiants universitaris, davant el Ministeri d'Educació.

2. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat s'adscriu al Ministeri d'Educació a través de la Secretaria General d'Universitats.

Article 48. *Composició.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat està format per:

a) Un estudiant representant de cadascuna de les universitats espanyoles, públiques i privades. En les universitats en les quals hi hagi Consell d'Estudiants, o òrgan equivalent de representació estudiantil, la representació recau en el seu president, o figura equivalent. En les universitats en les quals no hi hagi Consell d'Estudiants, el representant el nomena el Consell de Govern a proposta dels seus estudiants electes.

b) Un representant, estudiant universitari, de cadascuna de les confederacions i federacions d'associacions d'estudiants amb presència en el Consell Escolar de l'Estat, ateses les competències del Consell en relació amb el sistema educatiu i, en concret, amb l'educació secundària i formació professional.

c) Un representant, estudiant universitari, de cadascun dels consells autonòmics d'estudiants que estiguin constituïts o que es constitueixin en el futur.

d) Tres representants, estudiants universitaris, pertanyents a confederacions, federacions i associacions d'estudiants que persegueixin interessos generals i no estiguin representades per la via del punt b) anterior, a raó d'un representant per entitat. Les esmentades confederacions, federacions o associacions han d'acreditar tenir, entre els seus afiliats, representants en els consells d'estudiants o consells de govern d'un mínim de sis universitats pertanyents, almenys, a tres comunitats autònomes. Les entitats que formin

part d'organitzacions federatives més àmplies han d'estar representades pel membre corresponent a aquesta última. El Reglament del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat ha de concretar el sistema de designació d'aquests representants.

e) Cinc membres designats pel seu president, entre personalitats de reconegut prestigi en el camp de l'educació superior que siguin, o hagin estat, membres dels consells de govern de les universitats o associacions o organitzacions d'àmbit estudiantil. Almenys un d'ells ha de ser una persona experta i de reconegut prestigi en l'àmbit de col·lectius especialment desafavorits i/o vulnerables.

f) A més, són membres nats del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat:

- i. El ministre d'Educació, que actua com a president.
- ii. El secretari general d'Universitats, que actua com a vicepresident primer.
- iii. El titular de la Direcció General de Formació i Orientació Universitària, que actua com a secretari.

2. Dels representants estudiantils i, elegit pel Ple, un és vicepresident segon.

3. Cal atènyer-se al principi de presència equilibrada de dones i homes en la composició del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat en els termes que preveu l'article 54 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Article 49. Constitució i renovació.

1. El president del Consell ha de procedir a la convocatòria de la sessió constitutiva del Consell en el termini màxim de 4 mesos naturals des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

2. Per donar compliment al que disposa l'apartat anterior, les universitats han de remetre al Ministeri la designació dels representants dels seus estudiants en un termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

Article 50. Mandat dels membres del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.

Excepte en el cas dels membres nats del Consell, la durada del mandat dels altres membres del Consell és:

a) Els representants estudiantils de les respectives universitats tenen un mandat de dos anys des de la seva elecció, excepte que s'hagi extingit per altres causes previstes en aquest Estatut. No obstant això, han de romandre en l'exercici de les seves funcions fins que es designin els seus substituïts.

b) Els membres designats pel president del Consell fins que es doni alguna de les causes del seu cessament previstes en aquest Estatut. Així mateix, han de romandre en l'exercici de les seves funcions fins que es designin els seus substituïts.

Article 51. Funcions.

Són funcions del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat:

a) Emetre informe sobre els criteris de les propostes polítiques del govern en matèria d'estudiants universitaris i en les matèries per a les quals sigui requerit informe del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.

b) Ser interlocutor davant el Ministeri d'Educació, en els assumptes que concerneixen els estudiants.

c) Contribuir activament a la defensa dels drets dels estudiants, cooperant amb les associacions d'estudiants i els òrgans de representació estudiantil.

d) Vetllar per l'adequada actuació dels òrgans de govern de les universitats pel que fa als drets i deures dels estudiants establerts en els Estatuts de cadascuna d'aquelles.

e) Rebre i, si s'escau, donar via a les queixes que li presentin els estudiants universitaris.

- f) Col·laborar amb els defensors universitaris, en garantia dels drets dels estudiants de les universitats espanyoles.
- g) Establir relacions amb altres institucions i entitats per a la promoció i desenvolupament dels seus fins institucionals.
- h) Elevar propostes al Govern en matèries relacionades amb la seva competència.
- i) Pronunciar-se, quan es consideri oportú, sobre qualsevol assumpte per al qual el requereixi el ministre d'Educació, el secretari general d'Universitats o qualsevol altra instància que ho sol·liciti.
- j) Conèixer els informes relatius al mapa de titulacions.
- k) Estar representat i participar en la fixació de criteris per a la concessió de beques i altres ajudes destinades als estudiants, en l'àmbit de la competència de l'Estat.
- l) Fomentar l'associacionisme estudiantil, i la participació dels estudiants en la vida universitària.
- m) Realitzar pronunciaments per iniciativa pròpia i actuar com a interlocutor dels estudiants davant l'Administració, els mitjans de comunicació i la societat, en l'àmbit de la competència de l'Estat.
- n) Vetllar i fomentar la igualtat entre dones i homes en l'àmbit universitari.
- o) Vetllar pel compliment del present Estatut.
- p) Qualsevol altres funcions que els assignin l'Estatut de l'estudiant universitari, les seves normes de desplegament i la legislació vigent.

Article 52. *Funcionament.*

1. El Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat actua constituït en Ple i a través d'una Comissió Permanent. El Reglament d'organització i funcionament intern pot preveure la creació d'altres comissions, amb la composició i competències que es determinin.
2. Així mateix s'ha de fomentar la creació de comissions mixtes de coordinació entre el Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat, el Consell d'Universitats i la Conferència General de Política Universitària.
3. En la composició dels òrgans del Consell cal atènyer-se a la paritat de gènere.

Article 53. *El Ple.*

1. El Ple es convoca, com a mínim, tres vegades a l'any, i sempre que sigui necessari segons el parer del president i també a petició d'un terç dels seus membres.
2. Correspon al Ple:
 - a) Elaborar i aprovar la proposta de Reglament d'organització i funcionament intern del Consell i la seva elevació, per a la seva aprovació definitiva, al ministre d'Educació.
 - b) A proposta de qualsevol dels membres del Consell, aprovar, mitjançant acord favorable dels dos terços del Ple, la reforma, total o parcial, del Reglament d'organització i funcionament i la seva elevació, per a la seva aprovació definitiva, al ministre d'Educació.
 - c) Elaborar i aprovar altres normes de funcionament.
 - d) Aprovar el pla de gestió elaborat pel president i la Comissió Permanent.
 - e) Elegir el vicepresident segon.
 - f) Elegir els representants dels estudiants a la Comissió Permanent, en els termes que estableix l'article 55.
 - g) Realitzar bianualment un informe d'activitats i de diagnòstic del sistema universitari espanyol en l'àmbit de les seves atribucions.
 - h) Qualsevol altres funcions corresponents al Consell i no atribuïdes expressament a altres òrgans d'aquest.

Article 54. *Composició de la Comissió Permanent.*

1. La Comissió Permanent està formada per:
 - a) El president del Consell que la presideix, el vicepresident primer, el vicepresident segon i el secretari del Consell que hi tenen anàloga posició.

b) Cinc representants dels membres estudiants elegits pel Ple d'entre els estudiants del Consell. Un d'ells l'ha de designar el Ple com a vicesecretari de la Comissió Permanent.

2. El mandat dels membres estudiants de la Comissió Permanent és de dos anys, excepte que abans s'hagi extingit el seu mandat en el Consell per altres causes previstes en aquest Estatut. No obstant això, romanen en l'exercici de les seves funcions fins que es designin els seus substituïts.

Article 55. *El president.*

1. El president del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat té la màxima representació del Consell.

2. En absència del president, el Consell l'ha de presidir el vicepresident primer i, si no, el vicepresident segon.

Article 56. *Funcions del president.*

Són funcions del president:

a) Convocar i presidir el Ple del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat així com presidir i convocar les reunions de la Comissió Permanent.

b) Moderar i conduir les sessions del Ple d'acord amb el que disposa el seu Reglament d'organització i funcionament intern.

c) Representar el Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat davant de qualsevol persona física o jurídica.

d) Informar complidament els membres del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat dels assumptes de la seva competència.

e) Complir i fer complir els acords del Ple o de la Comissió Permanent.

f) Qualsevol altres atribuïdes pel Ple, el present Estatut, les normes de funcionament intern i la legislació vigent.

Article 57. *Funcions dels vicepresidents primer i segon.*

Correspon als vicepresidents primer i segon:

a) Assistir el president en l'exercici de les seves competències.

b) El vicepresident primer substitueix el president en la seva absència.

c) El vicepresident segon substitueix el president en absència del president i del vicepresident primer.

d) Qualsevol altres encomanades pel Ple, el reglament d'organització i funcionament intern o la legislació vigent.

Article 58. *Funcions del secretari.*

1. Correspon al secretari:

a) Aixecar acta de les sessions del Ple i de la Comissió Permanent.

b) Expedir certificacions dels acords adoptats.

c) Custodiar les actes i la restant documentació que estigui a mans del Consell.

d) Qualsevol altres d'encomanades pel Ple, pel reglament d'organització i funcionament intern o la legislació vigent.

2. En cas d'absència, se substitueix pel vicesecretari de la Comissió Permanent.

Article 59. *Funcions de la Comissió Permanent.*

Són funcions de la Comissió Permanent:

a) L'elaboració i l'execució del pla de gestió.

b) Resoldre, en els casos en què el Ple no es pugui reunir, els assumptes declarats urgents pel seu president, sotmetent-los posteriorment a ratificació pel primer Ple que es produeixi.

c) Resoldre els assumptes que li hagin estat expressament encomanats pel Ple, el reglament d'organització i funcionament del Consell i la legislació aplicable, donant posterior compte al Ple.

d) Qualsevol altres de previstes en aquest Estatut.

Article 60. *Cessament dels membres del Consell.*

1. Els representants estudiantils del Consell cessen:

a) A petició pròpia.

b) Per expiració del seu mandat com a representant estudiantil en el Consell.

c) Per pèrdua de la condició d'estudiant de la universitat que representa.

d) Per expiració de la condició per la qual va ser designat representant estudiantil de la seva universitat.

e) Per la pèrdua de la condició de membre de la confederació o associació d'estudiants que representa.

2. Els membres designats pel president:

a) A petició pròpia.

b) A instància de qui els va designar.

3. Produït el cessament de representants estudiantils en el Consell, el seu secretari ha d'instar la universitat corresponent perquè procedeixi a l'elecció del representant o representants que siguin necessaris. La universitat ha de remetre la proposta en el termini màxim de dos mesos des de la notificació.

4. Vacant el càrrec de vocals designats pel president, aquest ha de procedir en el termini màxim d'un mes a designar els qui hagin de substituir-los.

CAPÍTOL XII

De l'activitat esportiva dels estudiants

Article 61. *Principis generals.*

1. L'activitat física i esportiva és un component de la formació integral de l'estudiant. A aquest efecte, les comunitats autònomes i les universitats han de desenvolupar estructures i programes i han de destinar mitjans materials i espais suficients per acollir la pràctica esportiva dels estudiants en les condicions més apropiades segons els usos.

2. Els estudiants tenen el dret i el deure d'ús i cura de les instal·lacions i equipaments que la universitat posi a la seva disposició, a més d'altres que despleguin les seves normatives pròpies.

Article 62. *Activitat física i esportiva dels estudiants.*

1. Les activitats esportives dels estudiants universitaris es poden orientar cap a la pràctica d'esports i activitats esportives no competitives o cap a les organitzades en competicions internes, autonòmiques, nacionals o internacionals.

2. Les universitats han de promoure la compatibilitat de l'activitat acadèmica i esportiva dels estudiants.

3. Les universitats han de promoure l'activitat física i esportiva, els hàbits de vida saludable i el desenvolupament de valors com l'esperit de sana competició i joc net, de respecte per l'adversari, d'integració i compromís amb el treball de grup i de solidaritat, així com de respecte del reglament o normes de joc i dels qui les apliquin.

4. En els termes previstos per l'ordenació vigent, les universitats han de facilitar l'accés a la universitat, els sistemes d'orientació i seguiment i la compatibilitat dels estudis amb la pràctica esportiva als estudiants reconeguts com a esportistes d'alt nivell pel Consell Superior d'Esports o com a esportistes de nivell qualificat o similar per les comunitats autònomes.

5. Així mateix, les universitats han de promoure programes d'activitat física i esportiva per a estudiants amb discapacitat, facilitant els mitjans i adaptant les instal·lacions que correspongui en cada cas.

CAPÍTOL XIII

De la formació en valors

Article 63. *Principis generals.*

1. La universitat ha de ser un espai de formació integral de les persones que hi conviuen, estudien i treballen. Per aquest motiu, la universitat ha de reunir les condicions adequades que garanteixin en la seva pràctica docent i investigadora la presència dels valors que pretén promoure en els estudiants: la llibertat, l'equitat i la solidaritat, així com el respecte i reconeixement del valor de la diversitat assumint críticament la seva història. Així mateix ha de promoure els valors mediambientals i de sostenibilitat en les seves diferents dimensions i s'hi han de reflectir els patrons ètics la satisfacció dels quals demanda al personal universitari i que aspira a projectar a la societat. En conseqüència, han de presidir la seva actuació l'honradesa, la veracitat, el rigor, la justícia, l'eficiència, el respecte i la responsabilitat

2. L'activitat universitària ha de promoure les condicions perquè els estudiants:

a) Siguin autònoms, aptes per prendre les seves decisions i actuar en conseqüència;

b) Siguin responsables, disposats a assumir els seus actes i les seves conseqüències;

c) Siguin raonables, capaços de procurar el seu propi bé i harmonitzar aquesta recerca amb la dels altres;

d) Tinguin sentit de la justícia, coneixedors de la legalitat i disposats a dirimir racionalment, amb objectivitat i imparcialitat, les diferències amb els altres implicats;

e) Tinguin capacitat per incloure en el seu àmbit de responsabilitat tots els altres afectats per les seves eleccions i les seves actuacions, en especial la d'aquells que tenen menys capacitat per fer valer els seus interessos o mostrar el seu valor.

3. Les universitats han de promoure actuacions encaminades al foment d'aquests valors en la formació dels estudiants.

CAPÍTOL XIV

De les activitats de participació social i cooperació al desenvolupament dels estudiants

Article 64. *Principis generals.*

1. La labor de la universitat en el camp de la participació social i la cooperació al desenvolupament està estretament vinculada al seu àmbit propi d'actuació: la docència, la investigació i la transferència de coneixement, qüestions que són essencials tant per a la formació integral dels estudiants, com per a una millor comprensió dels problemes que amenacen la consecució d'un desenvolupament humà i sostenible a escala local i universal. A més, l'assessorament científic i professional, així com la sensibilització de la comunitat universitària i el seu entorn, constitueixen els compromisos bàsics de la universitat en aquests camps.

2. Entesos com a expressió d'aquests compromisos, els drets i deures dels estudiants en relació amb la participació social i la cooperació al desenvolupament són:

a) Dret a sol·licitar la incorporació a les activitats de participació social i cooperació al desenvolupament, planificades per la universitat i publicades amb els corresponents criteris de selecció.

b) Dret a rebre formació gratuïta per al desenvolupament d'activitats de participació social i cooperació en el marc dels convenis de col·laboració subscrits per la universitat.

c) Deure de participar en les activitats formatives dissenyades per a un correcte desenvolupament de les activitats de participació social i cooperació al desenvolupament, en les quals sol·liciti col·laborar.

d) Dret a disposar d'una acreditació com a voluntari/ària i/o cooperant que l'habiliti i identifiqui per a l'exercici de la seva activitat.

e) Dret que la universitat els expedeixi un certificat que acrediti els serveis prestats en participació social i voluntariat incloent-hi: data, durada i naturalesa de la prestació efectuada per l'estudiant en la seva condició de voluntari o cooperant.

3. Les universitats han d'afavorir la possibilitat de realitzar el practicum (obligatori en algunes titulacions i voluntari en altres) en projectes de cooperació al desenvolupament i participació social en els quals puguin posar en joc les capacitats adquirides durant els seus estudis, fet que implica el dret al reconeixement de la formació adquirida en aquests camps. De la mateixa manera han d'afavorir pràctiques de responsabilitat social i ciutadana que combinin aprenentatges acadèmics en les diferents titulacions amb prestació de servei en la comunitat orientat a la millora de la qualitat de vida i la inclusió social.

4. S'ha de fomentar la participació dels estudiants amb discapacitat en projectes de cooperació al desenvolupament i participació social.

CAPÍTOL XV

De l'atenció a l'universitari

Article 65. *Serveis d'atenció a l'estudiant.*

1. Com a eina complementària a la formació integral de l'estudiant, les universitats poden disposar d'unitats d'atenció a l'estudiant, amb càrrec als seus propis pressupostos o mitjançant convenis amb institucions o entitats externes.

2. Les esmentades unitats, independentment de les estructures orgàniques en què es tradueixin en cada universitat, han d'exercir les seves funcions estretament connectades i coordinades amb els sistemes d'acció tutorial, les accions de formació de tutors i el conjunt de programes i serveis de la universitat.

3. A aquest efecte, aquestes unitats poden oferir informació i orientació en els següents àmbits:

a) Elecció d'estudis i reformulació o canvi d'aquests estudis per facilitar l'accés i l'adaptació a l'entorn universitari.

b) Metodologies de treball a la universitat i formació en estratègies d'aprenentatge, per proporcionar ajuda als estudiants en els moments de transició entre les diferents etapes del sistema educatiu, així com al llarg dels estudis universitaris, per facilitar el rendiment acadèmic i el desenvolupament personal i social.

c) Itineraris formatius i sortides professionals, formació en competències transversals i el disseny del projecte professional per facilitar l'ocupabilitat i la incorporació laboral.

d) Estudis universitaris i activitats de formació al llarg de la vida.

e) Beques i ajudes a l'estudi.

f) Assessorament sobre drets i responsabilitats internes i externes a la universitat.

g) Assessorament psicològic i en matèria de salut.

h) Associacionisme i participació estudiantil.

i) Iniciatives i activitats culturals, de projecció social, de cooperació i de compromís social.

j) Informació sobre serveis d'allotjament i serveis esportius així com altres serveis que procurin la integració dels estudiants a l'entorn universitari.

k) Igualtat de tracte entre dones i homes.

4. Les universitats han de promoure la participació estudiantil i de les associacions estudiantils en les unitats d'atenció a l'estudiant, en els termes que estableixin les normatives corresponents.

5. Les universitats han de potenciar i proposar la creació i el manteniment de serveis de transport adaptat per als estudiants amb discapacitat motora i/o dificultats de mobilitat.

6. Des de cada universitat s'ha de fomentar la creació de serveis d'atenció a la comunitat universitària amb discapacitat, mitjançant l'establiment d'una estructura que faci factible la prestació dels serveis requerits per aquest col·lectiu.

7. Les universitats espanyoles han de vetllar per l'accessibilitat d'eines i formats amb l'objecte que els estudiants amb discapacitat comptin amb les mateixes condicions i oportunitats a l'hora de formar-se i accedir a la informació.

8. Les pàgines web i mitjans electrònics dels ensenyaments i/o universitats a distància, en compliment de la Llei de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, han de ser accessibles per a les persones amb discapacitat i han de facilitar la descàrrega de la informació que contenen.

Article 66. *Serveis d'allotjament de l'estudiant.*

1. Les universitats han de facilitar, en la mesura de les seves possibilitats, l'allotjament en condicions de dignitat i suficiència dels seus estudiants, en els termes que estableixin els seus estatuts. A aquest efecte, poden disposar de col·legis majors propis o adscrits mitjançant conveni amb entitats públiques o privades, i d'altres residències per a estudiants universitaris.

2. La normativa reguladora de l'accés i la gestió dels serveis d'allotjament ha de garantir, en tot cas, la igualtat de drets dels estudiants.

3. Així mateix, en l'accés als col·legis majors i residències de fundació pròpia, s'estableixen procediments públics, objectius i transparents, que puguin ser coneguts amb la suficient antelació i que permetin l'allotjament a estudiants procedents de diferents ensenyaments i branques de coneixement.

4. Les instal·lacions dels col·legis i residències universitàries han de ser accessibles a les persones amb discapacitat.

5. Per al govern de col·legis majors i residències universitàries de fundació pròpia, els estatuts de cada universitat han de determinar els procediments de designació dels equips directius, en els quals hi ha participació dels estudiants residents. Així mateix, han de disposar l'elaboració de les normatives de règim intern que corresponguin en cada cas.

6. Els col·legis majors i les residències de fundació pròpia que així ho estableixin, poden desenvolupar, a més de la seva activitat pròpia d'allotjament, activitats formatives, socials i culturals que afavoreixin el desenvolupament personal, la integració, la convivència i la solidaritat entre els seus residents.

CAPÍTOL XVI

De les associacions d'antics alumnes

Article 67. *Organització d'associacions d'antics alumnes.*

1. Els antics estudiants de les universitats es poden agrupar en associacions, que s'han de registrar en les universitats segons els requisits i procediments que aquestes estableixin.

2. Les associacions d'antics alumnes han de promocionar la imatge de les seves universitats i han de col·laborar activament en la incorporació laboral dels seus diplomats, en la captació de nous estudiants i en la realització d'activitats culturals o d'interès social. Les associacions d'antics alumnes han d'impulsar les activitats de mecenatge que tinguin com a destí la universitat i qualssevol altres que serveixin per estrènyer llaços entre la universitat i la societat.

3. Les universitats han d'impulsar l'activitat de les associacions d'antics alumnes, facilitant mitjans i promovent accions informatives i de difusió entre els seus diplomats.

4. Les universitats han de contribuir a la projecció internacional de les associacions d'antics alumnes, el desenvolupament de xarxes i la realització d'activitats interuniversitàries.